

УДК 341.222:338.48(292.451/.454)

A HATÁROK SZEREPE KÁRPÁTALJA IDEGENFORGALMÁBAN

Livia GERGELY¹, Mária VASVÁRI²

¹ *II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar
Főiskola, Beregszász, Ukrajna*

² *Debreceni Egyetem, Debrecen, Magyarország*

A határmentiség mindig is fontos szerepet játszott a megye gazdasági fejlődésében, valamint a Kárpátalján élők mindennapjaiban.

Kárpátalja Ukrajna legnyugatibb megyéje; az Európai Unió keleti kapuja, összeköttetés a nyugati és keleti gazdasági pólusok között. Ezen tények már önmagukban fontos státuszt kölcsönöznek a területnek, viszont, ha mélyebben megvizsgáljuk a határok szerepét Kárpátalja egészére fókuszálva, specifikus jellemzőkkel találkozhatunk. A történelem különböző szakaszaiban zajló változások erősen befolyásolták a határmentiség jellegét.

Az I. világháborút lezáró egyezmények következtében hatalmas átrendeződés történt, amely területi változásokat generált, valamint megváltoztatta a népesség elhelyezkedésének addigi jellemzőit is. Az ekkor létrejövő Kárpátalja (Podkarpatszka Rusz) területén nagyszámú magyar lakosság maradt; ezek kisebbségi helyzetűvé váltak. Ezen változások nyomán a gazdasági kapcsolatok átalakulása lett megfigyelhető. Az utazásokat illetően már ebben az időszakban is a baráti, rokoni kapcsolatok fenntartását célzó népeségmozgások zajlottak le

(Berghaur 2011). Majd a könnyebb megélhetés érdekében, ezen kívül, megindult a „szürke” kereskedelem, melynek célja a magánszemélyek jövedelemkiegészítése volt.

A háború hatására teljesen megváltozott az idegenforgalom egésze, ennek ellenére mégsem beszélhetünk a turizmus leállásáról. A határok napjainkban is nagyon fontos szerepet játszanak a régió turizmusában. A külső határok főként menekülő-útvonalakként szolgáltak Európa más országai felé, a belső határok pedig a háború kitörése óta soha nem tapasztalt forgalmat bonyolítottak le a megyék között.

Kárpátalja négy nemzetközi határral rendelkezik, így ezeket a népességmozgásokat jól megfigyelhettük (és ma is megfigyelhetjük) területén. Emellett vendéglátóegységeket vizsgálva azt tapasztaltuk, hogy a háborús cselekmények hatására azon komplexumok vendégforgalma jelentős növekedést mutatott, amelyek a nemzetközi határok, illetve az afelé vezető főútvonalak mentén helyezkedtek el. Ellenben a periférikus helyzetű vendéglátóegységekkel; ezeknek forgalmában csökkenés, vagy akár teljes leállás volt tapasztalható.

Kutatásunk során megbizonyosodhattunk arról, hogy a határok jelentősége megkérdőjelezhetetlen egy régió idegenforgalmának alakulásában. Békeidőben, de akár a háború negatív eseményeinek árnyékában is egy fontos tényezőként van jelen a megye sikerességi mutatói között.

Felhasznált irodalom

1. A határmentiség és a turizmus sajátos összefüggései Kárpátalja magyarlakta területein / Border position and tourism in Subcarpathia Berghauer Sándor. Tér és Társadalom / Space and Society. 25. évf., 4. szám, 2011.
2. A turizmus, mint kitörési pont Kárpátalján (?) (Értékek, remények, lehetőségek Ukrajna legnyugatibb megyéjében). Berghauer Sándor. Pécs, 2012.
3. Kárpátalja turizmusa. Туристичне краєзнавство Закарпаття / Főiskolai jegyzet. Dr. Berghauer Sándor Берегово / Beregszász — 2012.